

114. ОМАН ВИСОКИЙ – ЦІННА ЛІКАРСЬКА РОСЛИНА БУКОВИНИ

Сходницький І.В., Николюк І.Д.

м. Чернівці, Україна

Буковинська державна медична академія,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

На сучасному етапі розвитку медицини все більше уваги приділяють природним джерелам основних діючих речовин. У зв'язку з цим медики, фармацевти, біологи частіше звертаються до багатющої скарбниці природи – лікарських рослин.

Серед значного арсеналу рослин, які застосовуються широко в офіційній та народній медицині значне місце належить омани високому (*Inula helenium* L.), багаторічній трав'янистій рослині родини айстрових (*Asteraceae*). Рослину в народі називають девясил, дев'ятисил і вважають, що вона виліковує сотні різних захворювань.

Лікарські препарати виготовлені з кореня омани мають протизапальні, антимікробні властивості, проявляють відхаркувальну, жовчогінну, сечогінну дію. Виявлена їх регуляторна дія на секреторну активність шлунку, відзначена фунгіцидна дія на червоний та міжпальцевий трихофітон. Проте наведені дані є суперечливими і потребують подальшого глибокого вивчення цілющих властивостей *Inula helenium*.

Нами було проведено вивчення якісного складу відвару коренів омани високого (20 г висушених коренів на 200 мл кип'ятку і витримка на водяній бані 30 хв.) й апробовано його при різних захворюваннях.

Як показали проведені дослідження відвар коренів містив сапоніни, фенолглікозиди, алкалоїди, дубильні речовини, слизи. Разом з тим відомо, що основною складовою омани високого є полісахарид інулін, а також суміш сесквітерпенових лактонів (алантолактон, ізоалантолактон, дигідроалантолактон).

Попередні дослідження показали ефективність застосування відвару коренів дивосилу при лікуванні хронічного безкам'яного холециститу за умови ретельного, уважного обстеження з метою уточнення діагнозу, виключення ознак наявності конкрементів у жовчному міхурі, печінкових та жовчовивідних протоках або інших захворювань жовчовивідної системи.

Також при попередніх дослідженнях виявлено позитивний ефект відвару коренів омани високого у лікуванні гіпомоторної дискінезії кишківника та запорах, стоматитах (у випадку застосування відвару коренів для полоскання ротової порожнини), і виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки.

Під час лікування вищезазначених захворювань шлунково-кишкового тракту оман високий добре демонстрував жовчогінну, а особливо протизапальну дію. Крім того, протизапальна дія коренів *Inula helenium* у поєднанні з його відхаркувальною дією пояснює ефективність застосування девясилу при хронічних бронхітах, що також було виявлено при лікуванні. Отримані експериментальні дані очевидно зумовлені наявністю в екстракті коренів рослини фенолглікозидів, які як відомо містять в якості аглікону феноли і виявляють антисептичні властивості у дихальних шляхах, нирках та сечових шляхах.

У загальному, виявлені лікувальні властивості коренів омани високого можуть бути наслідком поєднаної синергічної дії знайдених у рослині сапонінів, фенолглікозидів, алкалоїдів, танінів.

Таким чином, проведені попередні дослідження характеризують оман високий як цінну лікарську рослину і спонукають до подальшого детальнішого її вивчення, створення інших лікарських форм з метою виявлення інших лікувальних властивостей рослини, що наведені у довідниках з народної медицини (фітотерапії).